

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مدیریت ریسک تأخیرات پروژه با واندوی دبا، تأخیر در اجرای پروژه‌های راهسازی

به انضمام:

- ✓ پرسس و پاسخ‌های شرایط عمومی پیمان
- ✓ محاسبه تأخیرات پرداخت به استفاذه از نرم افزار تکسا

تألیف

مهندس پیروز رجبی نژاد

مهندس نرگس موسویان

سرشناسه	: رجبی نژاد، پیروز، ۱۳۶۲ -
عنوان و نام پدیدآور	: مدیریت ریسک تأخیرات پروژه: با واکاوی دلایل تأخیر در اجرای پروژه‌های راهسازی / تالیف پیروز رجبی نژاد، نرگس موسویان.
مشخصات نشر	: تهران: سیمای دانش، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۱۱۲ ص.
شابک	: 978-600-120-322-0
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: طرح‌های عمرانی -- مدیریت ریسک
موضوع	: Economic development projects -- Risk management
موضوع	: مدیریت طرح‌ها
موضوع	: Project management
موضوع	: راهسازی
موضوع	: Roads -- Design and construction
شناسه اوده	: موسویان، نرگس، ۱۳۶۴ -
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۵ ر ۴۲/۴۸۰ HC
رده بندی دیویی	: ۳۳۸/۹۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۵۲۷۶۰۰۲

مدیریت ریسک تأخیرات پروژه

با واکاوی دلایل تأخیر در اجرای پروژه‌های راهسازی

تألیف:	مهندس پیروز رجبی نژاد - مهندس نرگس موسویان
ناشر:	انتشارات سیمای دانش
ناشر همکار:	انتشارات آذر
نوبت چاپ:	اول/ ۱۳۹۵
تیراژ:	۱۰۰۰ نسخه
لیتوگرافی:	باختر
چاپخانه:	فرشیوه
صحافی:	روشنک
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۱۲۰-۳۲۲-۰
قیمت:	۱۲۰۰۰ تومان

کلیه حقوق این اثر برای انتشارات سیمای دانش محفوظ است.

انتشارات سیمای دانش: خیابان انقلاب - ابتدای خیابان ۱۲ فروردین
 پلاک ۳۱۸ - تلفن: ۶۶۴۶۴۷۷۹
 فروشگاه سیمای دانش: ۶۶۴۶۰۵۴۵
 انتشارات آذر: ۶۶۴۶۵۸۳۰
 کتابفروشی عصر دانش: ۶۶۴۹۳۷۰۱
 کتابفروشی پرهام: ۶۶۴۶۸۲۳۵

پیشگفتار مؤلف

امروزه بخش عمده سرمایه هر کشور، به خصوص کشورهای در حال توسعه به پروژه‌های عمرانی و زیربنایی آن اختصاص دارد و یکی از عوامل رشد و توسعه اقتصادی هر جامعه موفقیت در اجرای پروژه‌های عمرانی آن محسوب می‌گردد. عمده‌ترین معضلی که اغلب پروژه‌های بزرگ با آن مواجه هستند، تأخیر فازهای مختلف و در نهایت اتمام کار پروژه می‌باشد. همچنین به دلیل رابطه مستقیم میان زمان و هزینه اجرای پروژه، افزایش زمان اجرا اغلب منجر به افزایش هزینه‌ها می‌شود. در بسیاری از پروژه‌ها تسریع در بهره‌برداری پروژه از اهمیت زیادی برخوردار است و تأخیر در اتمام آن خسارات سنگینی به اهداف پروژه وارد می‌کند. اگر بهره‌برداری از پروژه‌ها با تأخیر مواجه شود، ضمن اتلاف سرمایه‌های ملی، برخی از آنها توجیه فنی و اقتصادی خود را از دست خواهند داد.

پروژه‌های راهسازی نیز، شریعی از اعتبارات و منابع مالی یک کشور را به خود اختصاص می‌دهند. در هر مرحله از انجام یک پروژه راهسازی، عوامل مختلفی وجود دارند که مانع رسیدن به اهداف اصلی پروژه یعنی زمان، هزینه و کیفیت هستند. وجود این پروژه‌ها علاوه بر بار مالی که برای دولت دارند از نظر امنیت حاد و روز سوانح رانندگی نیز اهمیت دوچندان پیدا می‌کنند.

فصل اول این کتاب به بیان تعاریف و مفاهیم مدیریت ریسک اختصاص یافته است. فصل دوم نیز به بررسی و ارزیابی کیفی عوامل به وجود آورنده تأخیرات و تهیه لایحه تأخیرات در پروژه‌های عمرانی می‌پردازد. و در فصل سوم در ارتباط با نحوه محاسبه تأخیرات پرداخت

فصل آخر پژوهشی در خصوص واکاوی دلایل تأخیر از دیدگاه مدیریت ریسک در اجرای پروژه‌های راهسازی استان خوزستان ارائه می‌شود. در این پژوهش با مشخص کردن فاکتورهای بحرانی چرایی وقوع آنها در این پروژه‌ها مورد تحلیل و بررسی قرار می‌گیرد تا با برنامه‌ریزی مناسب بتوان از شدت بروز این عوامل کاست. به لحاظ اهمیت مفاد شرایط عمومی پیمان و لزوم آشنایی کلیه کارشناسان طرح‌های عمرانی با قوانین و مقررات ابلاغی از طرف مراجع ذیربط، پیوست (۱) کتاب به «پرسش و پاسخ‌های شرایط عمومی پیمان» اختصاص یافته است. تدوین این کتاب دربردارنده بخشی از تجربیات اجرایی مؤلفین می‌باشد. با این وجود، واقفیم که

متن این نوشتار خالی از اشکال نیست. لذا از همه بزرگواران و متخصصان تقاضا داریم ما را از نظرات اصلاحی خود بی بهره نگذاشته تا امکان ارتقاء این اثر در ویرایش‌های بعدی فراهم آید. امکان ارتباط از طریق پست الکترونیکی به آدرس pi.rajabinezhad@gmail.com فراهم است. امید آنکه هر کدام از ما جهت سربلندی و آبادانی ایران عزیزمان هر چند کوچک از جای خود برخیزیم و گامی به جلو برداریم.

پیروز رجیبی‌نژاد، نرگس موسویان

شهریورماه ۱۳۹۵

www.ketab.ir

فهرست مطالب

فصل اول: تعاریف و مفاهیم	۹
۱-۱ پروژه	۹
۲-۱ مدیریت پروژه	۱۰
۳-۱ مفهوم ریسک	۱۰
۱-۳-۱ عناصر ریسک	۱۱
۱-۳-۱-۱ عامل یا فاکتور	۱۱
۲-۱-۳-۱ رویداد	۱۱
۳-۱-۳-۱ اثر	۱۱
۴-۱ پیمان	۱۱
۵-۱ تأخیرات	۱۱
۶-۱ مدیریت ریسک	۱۲
۱-۶-۱ مدیریت ریسک از دیدگاه PMBOK	۱۲
۲-۶-۱ مدیریت ریسک در چرخه حیات پروژه	۱۳
۷-۱ کلیم (claim)	۱۳
۱-۷-۱ اصطلاح کلیم کردن در امور پیمانکاری	۱۳
۳-۷-۱ علل پیدایش ادعا (claim) و اختلاف در پیمان	۱۶
۸-۱ اهمیت زمانی در اجرای پیمان	۱۷
فصل دوم: تأخیرات پروژه های عمرانی	۱۹
۱-۲ تأخیرات در پروژه های عمرانی	۱۹
۲-۲ زمان تهیه لایحه تأخیرات	۲۰
۳-۲ مستندات مورد نیاز در پرونده تأخیرات	۲۰

۲۰	۱-۳-۲ اطلاعات اولیه
۲۰	۲-۳-۲ خلاصه ادعاهای پیمانکار
۲۱	۳-۳-۲ مستندات بخش ادعاهای مالی
۲۱	۴-۳-۲ مستندات بخش ادعاهای غیر مالی
۲۲	۴-۲ تفسیر ماده (۳۰) شرایط عمومی پیمان
۲۶	۵-۲ تبعات تأخیرات غیرمجاز برای پیمانکار
۲۶	۶-۲ دسته بندی دلایل عمده بروز تأخیرات پروژه‌های عمرانی
۲۶	۱-۶-۲ کنترل (عوامل محیطی)
۲۷	۲-۶-۲ عوامل قابل کنترل (عوامل فنی)
۲۷	۱-۲-۶-۲ عوامل داخلی
۲۹	۲-۲-۶-۲ عوامل خارجی
۳۱	۷-۲ عوامل تأخیر از دیدگاه کارفرما، مشاور و پیمانکار
۳۱	۱-۷-۲ علل افزایش مدت زمان اجرای پروژه‌ها از دیدگاه عوامل پروژه
۳۵	فصل سوم: محاسبه مدت تأخیرات
۳۵	۱-۳ محاسبه مدت تأخیرات ناشی از عدم پرداخت موقع صورت وضعیت‌ها و یا پیش پرداخت‌ها
۳۵	۱-۱-۳ نحوه محاسبه تمدید مدت بدلیل تأخیر در پرداخت صورت وضعیت‌های موقت
۴۴	۲-۳ هزینه تامین مالی بابت دیرکرد پرداخت
۴۶	۳-۳ محاسبه تأخیرات پرداخت با استفاده از نرم افزار تکسا
۴۶	۱-۳-۳ فرم تأخیرات
۴۹	۲-۳-۳ ابزار تأخیرات
۴۹	۳-۳-۳ لیست موارد تأخیرات
۵۰	۴-۳-۳ انواع وضعیت‌ها

۵۰	 ۵-۳-۳ دسترسی به بخشنامه‌ها
۵۰	 ۶-۳-۳ مرتب سازی
۵۱	 ۷-۳-۳ نحوه چاپ گزارش
۵۳	 فصل چهارم: پژوهشی بر تأخیرات پروژه‌های راهسازی استان خوزستان
۵۳	 ۱-۴ لزوم بررسی و ارزیابی عوامل تأخیر در پروژه‌های راهسازی
۵۴	 ۲-۴ مراحل انجام کار
۵۴	 ۱-۲-۴ بررسی و دسته‌بندی فاکتورهای مؤثر در بروز تأخیرات
۵۴	 ۲-۲-۴ حفظ پرسشنامه
۵۶	 ۳-۲-۴ تعیین روی پرسشنامه
۵۶	 ۴-۲-۴ تعیین پایایی پرسشنامه
۵۷	 ۵-۲-۴ آنالیز نتایج
۶۰	 ۳-۴ خلاصه‌ای از روند تحقیق
۶۳	 ۴-۴ نتایج و یافته‌های پژوهش
۷۸	 ۵-۴ تحلیل نتایج
۷۸	 ۱-۵-۴ فاکتورهای بحرانی
۸۱	 ۲-۵-۴ تحلیل فاکتورهای بحرانی
۸۴	 ۳-۵-۴ ارائه راهکار

۸۸	 پیوست شماره یک: پرسش و پاسخ‌های شرایط عمومی پیمان
۱۰۹	 مراجع فارسی
۱۱۲	 مراجع انگلیسی